

مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران

بررسی چالش‌های بازار گل شهید محلاتی در منطقه ۱۴ و ارائه راهکارهایی برای ساماندهی آن

بازارها همواره به لحاظ تاریخی و عملکردی به عنوان یکی از اجزای اصلی ساختار شهرهای قدیم و جدید عمل نموده و بخش جدایی‌ناپذیر از فضاهای عمومی شهرها محسوب می‌شده‌اند. بازارهای گل و گیاه در زمره فضای خرده‌فروشی و مبادله هستند که اغلب تحت مالکیت خصوصی قرار دارند ولی برای عموم قابل دسترس هستند، بنابراین از نقش حیاتی به عنوان بخشی از فضاهای عمومی شهری برخوردار می‌باشند. بازار گل و گیاه محلاتی نیز به عنوان بخشی از بازارهای درون شهری و فضایی چندعملکردی و فرامنطقه‌ای از موقعیت استراتژیکی در منطقه ۱۴ شهر تهران برخوردار است. با این حال وجود مسائل ترافیکی، کالبدی، زیست محیطی و ناامنی و مشکلات حقوقی و مالکیتی سبب کاهش کیفیت بازار و تنزل کارکرد آن شده و لزوم مداخله در بازار را حیاتی نموده است. هدف اصلی تحقیق حاضر ارائه راهکارهایی به منظور حل مسائل چندوجهی موجود با بهره‌گیری از پتانسیل‌های بازار گل و گیاه شهید محلاتی برای منطقه ۱۴ است. بر این اساس ابتدا شناخت تحلیلی از مسائل بازار گل محلاتی انجام شده و سپس با استفاده از مبانی نظری و تجربیات جهانی سناریوها و رویکرد مناسب جهت مداخله در بازار تدوین شده است. روش تحقیق مورد استفاده روش تلفیقی کمی کیفی با بهره‌گیری از ابزارهای پرسشنامه و مصاحبه است. نتایج تحقیق نشان - میدهد که علاوه بر مسائل ترافیکی و عملکردی فرسودگی و ناپایداری کالبدی از مسائل مهمی هستند که در

صورت تشدید می‌توانند خطرات جانی را برای غرفه‌داران ایجاد نمایند. همچنین به دلیل تعلق زمین بازار گل به اداره راه و شهرسازی و مسائل حقوقی پیرامون تصرف غیرقانونی، سناریوی جابجایی در داخل منطقه ۱۴ برای بازار گل و گیاه شهید محلاتی از دیگر سناریوها محتمل تر بوده و دارای پیامدهای مثبت بیشتری نسبت به سناریوی ساماندهی و یا انتقال به خارج از منطقه ۱۴ خواهد بود. با این وجود جلب اعتماد ذینفعان و همراه سازی آنها با پروژه پیش شرط اصلی برای تحقق پروژه جابجایی است که سبب حل چالش‌های موجود شده و با حفظ بازار گل در منطقه ۱۴ سبب توسعه آن به شکل مطلوب، به روز و کارآمد و با برخورداری از مجوزهای قانونی میشود. اتخاذ رویکرد تعاملی و مدل مشارکتی از جانب مدیریت شهری از الزامات هر گونه اقدام و مداخله در بازار گل و گیاه شهید محلاتی است، به طوریکه بتوان با مذاکره و جلب مشارکت تمامی ذی‌نفعان به یک وفاق جمعی و گفت‌وگو مشترک در خصوص بازار دست یافت.

کلیدواژه‌ها: بازار گل و گیاه شهید محلاتی، مدیریت فضای عمومی، چالش‌های نهادی و حقوقی، تعارض، ذینفعان، سناریونویسی